

Vammaisen ihmisen näkökulma

– tarkistuslista sote- ja maakuntauudistuksen alueellisen ja paikallisen vaikuttamistyön tueksi

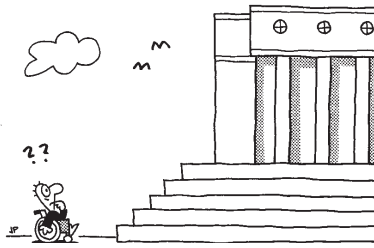
Maakuntauudistuksella pyritään turvaamaan laadukkaat palvelut ja parantamaan asukkaiden alueellista yhdenvertaisuutta. Maakunta vastaa laissa säädettyjen asukkaan oikeuksien toteutumisesta ja lakisääteisten palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta. Maakunta määrittelee palveluiden määrän ja laadun sekä niiden tuottamistavan, ellei muualla toisin säädetä. Se vastaa myös palveluiden tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta sekä viranomaisen toimivallan käytöstä. Maakunta vastaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen lisäksi myös työvoima- ja yrityspalveluista. Maakunnan on huolehdittava näiden kasvupalvelujen ja sote-palvelujen yhteensovittamisesta palveluketjuiksi.

Uudistuksen onnistumisen kannalta on tärkeää, että kansalaiset osallistuvat sen suunnitteluun. Olemme koonneet tähän dokumenttiin ne asiat, jotka ovat vammaisen kansalaisen ja vaikuttajan kannalta keskeisimpiä.

- Vammaisten palvelunkäyttäjien äänen oltava mukana prosessissa esimerkiksi siten, että vammaisia ihmisiä on mukana työryhmissä, joissa käsitellään heitä koskevia asioita
- Vaikeavammaisten kuljetuspalveluita järjestettävä jatkossakin yksilöllisesti ja tarvittaessa yksilökuljetuksin
- Maakunnassa säilytettävä henkilökohtaisen avun työnantajamalli
- Henkilökohtaisen budjetin oltava maakunnassa aina vapaaehtoinen ja kaikkia vammaispalveluita voitava saada myös ilman sitä
- Apuvälinepalveluiden vastattava yksilöllistä tarvetta
- Paikallisten vammaisjärjestöjen, muiden vammaisvaikuttajien ja asiantuntijoiden oltava mukana suunnittelemassa asiakasprosesseja, neuvontaa ja palveluohjausta vammaispalveluissa
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä työllisyyspalveluiden oltava esteettömiä ja saavutettavia
- Digitalisaation palveltava myös vammaisia ihmisiä
- Tietojen ja palvelujen oltava saavutettavissa myös ilman sähköisiä välineitä

MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU

- Selvitä oman alueesi vammaispalveluiden valmistelutyöryhmät ja työn vaiheistus
- Ole yhteydessä valmistelutyöryhmien jäseniin selvittääksesi ryhmän tehtävän ja viedäksesi näkemyksiäsi ryhmän asialistalla oleviin asioihin
- Osallistu alueesi tilaisuuksiin ja tuo kokemuksesi esille
- Osallistu kehittämistyöhön

MAAKUNTASTRATEGIA

Maakuntavaaleissa valittava maakuntavaltuusto päättää maakuntastrategiassaan maakunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Siinä päätetään muun muassa palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevista strategisista linjauksista sekä täsmennetään asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Maakuntastrategiaan pohjautuvat niin palvelustrategia, kasvupalveluja ohjaava maakuntaohjelma kuin maakunnan hankintapolitiikka.

- Selvitä, missä vaiheessa alueesi maakuntastrategiaa valmistelu on
- Selvitä, ketkä valmistelevat strategiaa
- Varmista, että ainakin liikkumisen esteettömyys ja alueiden saavutettavuus ovat linjauksissa mukana ja vammaisten kansalaisten ääni kuuluu tehokkaasti päätöksenteossa

PALVELUSTRATEGIA

Maakuntastrategian osana on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia. Palvelustrategialla johdetaan maakunnan pitkän aikavälin sote-tavoitteet sekä päätetään kullekin palvelulle käytössä olevat vaihtoehtoiset palvelujen järjestämistavat, palveluntuottajilta hankittavien palveluiden vähimmäismäärät ja kilpailutus. Tekstin alussa mainitut 9 keskeistä varmistettavaa asiaa kuuluvat nimenomaan palvelustrategiaan.

- Selvitä, ketkä valmistelevat palvelustrategiaa
- Selvitä, missä vaiheessa valmistelu on

MAAKUNNALLINEN VAMMAISNEUVOSTO

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi maakunta asettaa maakunnallisen vammaisneuvoston. Vammaisten henkilöiden kannalta on tärkeää, että jäsenet valitaan maakunnan kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä. Tällä pyritään mahdollistamaan vammaisten henkilöiden vaikuttaminen maakunnan toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla arvioidaan olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta.

- Ota selvää, miten maakuntasi vammaisneuvosto asetetaan ja keitä sinne valitaan. Pyri pääsemään mukaan.
- Anna tukesi neuvoston jäsenille, esimerkiksi paikallisen vammaisyhdistyksen kautta
- Käy jatkuvaa vuoropuhelua vammaisneuvoston jäsenten kanssa
- Luo aktiivinen vuorovaikutus vammaisneuvoston ja maakuntahallinnon välille esimerkiksi huolehtimalla, että vammaisneuvostolla ja maakunnan keskeisillä virkamiehillä on toimiva keskusteluyhteys ja ne kokoontuvat säännöllisesti saman pöydän ääreen
- Varmista, että vammaisneuvosto saa tietoonsa valmisteilla olevat vammaisiin kansalaisiin vaikuttavat asiat ja vaikuta niiden sisältöön vammaisneuvoston kanssa yhteistyössä, esimerkiksi pitämällä itsesi ajan tasalla Invalidiliiton tiedotuskanavia seuraamalla ja informoimalla vammaisneuvostoa ajankohtaisista asioista, jotta neuvostolla olisi asioita käsitellessään riittävä määrä informaatiota

MAAKUNTAVAALIT

Maakuntavaalit järjestetään tämänhetkisen tiedon mukaan lokakuussa 2018.

- Etsi vammaispalveluihin ja vammaisten yhdenvertaisuuden toteuttamisesta kiinnostuneet ehdokkaat ja pyri saamaan tällaiset ehdokkaat maakuntavaltuustoon – voit myös itse pyrkiä ehdokkaaksi!
- Käy aktiivista keskustelua ehdokkaiden ja puolueiden kanssa
- Käytä äänioikeuttasi maakuntavaaleissa

